

MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASETUS (842/2022) ELINTARVIKEVALVONNASTA ANNETUN MAA- JA METSÄTALOUSMINISTERIÖN ASETUKSEN (315/2021) MUUTTAMISESTA

TIIVISTELMÄ

Asetuksella (842/2022) muutetaan elintarvikevalvonnasta annettua maa- ja metsätalousministeriön asetusta (315/2021).

Lihantarkastusyhteenvetoa koskevaan 16 pykälään lisätään riistan käsittelylaitoksessa toimivalle virkaeläinlääkärille velvoite toimittaa kuukausi- ja vuosiyhteenvedot lihantarkastuksesta Ruokavirastolle. Vastaava velvoite koskee teurastamossa toimivaa virkaeläinlääkärää. Näin Ruokavirasto voi kerätä nykyistä kattavammin tietoa lihantarkastuksesta.

Samalla selvennetään elintarviketietojen toimittamispoikkeusta koskevan 7 pykälän sanamuotoa.

Asetus tulee voimaan 10.10.2022.

LAINSÄÄDÄNTÖ

Euroopan unionin lainsäädäntö

Elintarvikevalvonnasta säädetään virallisesta valvonnasta ja muista virallisista toimista, jotka suoritetaan elintarvike- ja rehulainsäädännön ja eläinten terveyttä ja hyvinvointia, kasvien terveyttä ja kasvinsuojeluaineita koskevien sääntöjen soveltamisen varmistamiseksi, sekä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 999/2001, (EY) N:o 396/2005, (EY) N:o 1069/2009, (EY) N:o 1107/2009, (EU) N:o 1151/2012, (EU) N:o 652/2014, (EU) 2016/429 ja (EU) 2016/2031, neuvoston asetusten (EY) N:o 1/2005 ja (EY) N:o 1099/2009 ja neuvoston direktiivien 98/58/EY, 1999/74/EY, 2007/43/EY, 2008/119/EY ja 2008/120/EY muuttamisesta ja Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusten (EY) N:o 854/2004 ja (EY) N:o 882/2004, neuvoston direktiivien 89/608/ETY, 89/662/ETY, 90/425/ETY, 91/496/ETY, 96/23/EY, 96/93/EY ja 97/78/EY ja neuvoston päätöksen 92/438/ETY kumoamisesta annetussa Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksessa (EU) 2017/625 (virallista valvontaa koskeva asetusta), jäljempänä *Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta (EU) 2017/625*.

Eläinperäisten elintarvikkeiden virallisesta valvonnasta sekä viranomaisten pätevyysvaatimuksista säädetään lihantuotantoa koskevan virallisen valvonnan suorittamista sekä elävien simpukoiden tuotanto- ja uudelleensijoitusalueita koskevista erityissäännöistä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/625 nojalla annetussa komission delegoidussa asetuksessa (EU) 2019/624, jäljempänä *komission delegoitu asetusta (EU) 2019/624*.

Eläinperäisten elintarvikkeiden virallisen valvonnan yksityiskohtaisista vaatimuksista, mukaan lukien lihantarkastus, säädetään ihmisravinnoksi tarkoitettujen eläinperäisten tuotteiden virallisen valvonnan suorittamista koskevista yhdenmukaisista käytännön järjestelyistä Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU) 2017/625 mukaisesti ja komission asetuksen (EY) N:o 2074/2005 muuttamisesta virallisen valvonnan osalta annetussa komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) 2019/627, jäljempänä *komission täytäntöönpanoasetusta (EU) 2019/627*.

Teurastamon ulkopuolella tehtäviin *ante mortem* -tarkastuksiin liittyvistä todistusmalleista säädetään komission täytäntöönpanoasetuksessa (EU) 2020/2235 Euroopan parlamentin ja neuvoston asetusta

ten (EU) 2016/429 ja (EU) 2017/625 soveltamissäännöistä siltä osin kuin on kyse eläinterveystodistusten malleista, virallisten todistusten malleista ja yhdistettyjen eläinterveys- ja virallisten todistusten malleista tiettyjen eläinten ja tavaroiden luokkien lähetysten unioniin tuloa ja unionin sisällä tapahtuvia siirtoja varten, tällaisia todistuksia koskevasta virallisesta sertifiointista sekä asetuksen (EY) N:o 599/2004, täytäntöönpanoasetusten (EU) N:o 636/2014 ja (EU) 2019/628, direktiivin 98/68/EY ja päätösten 2000/572/EY, 2003/779/EY ja 2007/240/EY kumoamisesta.

Kansallinen lainsäädäntö

Elintarvikelaissa (297/2021) säädetään elintarvikevalvonnasta kaikissa elintarvikkeiden tuotanto-, jalostus- ja jakeluvaiheissa.

Elintarvikevalvonnasta annetussa maa- ja metsätalousministeriön asetuksessa (315/2021), jäljempänä *MMM:n elintarvikevalvonta-asetus*, säädetään itujen alkutuotantopaikkojen ja hyväksymistä edellyttävien elintarvikehuoneistojen hyväksymisestä sekä lihantarkastuksesta ja siihen liittyvästä valvonnasta. Asetuksella täydennetään komission delegoidun asetuksen (EU) 2019/624 ja komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2019/627 säännöksiä ja sillä otetaan käyttöön edellä mainittujen asetusten mahdollistamat lihantarkastusta koskevat poikkeukset. Poikkeukset ovat notifioitu komission TRIS-järjestelmän mukaisesti komissiolle ja toisille jäsenvaltioille.

TAVOITTEET JA VAIKUTUKSET

Asetuksen tavoitteena on lihantarkastustiedon kerääminen Ruokavirastoon nykyistä kattavammin. Aiemmin lihantarkastustietoa on kerätty teurastamoissa ja poroteurastamoissa teurastettavien eläinten osalta. Asetuksen avulla lihantarkastustietoa voidaan kerätä myös riistan käsittelylaitoksissa loppuun teurastettavien luonnonvaraisten riistaeläinten osalta.

Ruokavirasto vastaa lihantarkastuksesta teurastamoissa ja riistan käsittelylaitoksissa. Entistä kattavamman lihantarkastustiedon avulla Ruokavirasto voi seurata ja arvioida nykyistä paremmin lihantarkastusta, lihantarkastuslöydöksiä, ruhojen koko- ja osahylkäysten sekä elinten hylkäysten määrää ja syitä.

Asetus lisää hieman riistan käsittelylaitoksissa toimivien virkaeläinlääkärien hallinnollista taakkaa, sillä uutena vaatimuksena heidän on laadittava kuukausi- ja vuosiyhteenvedot lihantarkastuksesta ja toimitettava ne Ruokavirastolle. Toisaalta virkaeläinlääkäriä jo koskevat komission täytäntöönpanoasetuksen (EU) 2019/627 39 artiklassa säädetyt virallisen valvonnan tulosten ilmoittamista koskevat toimenpiteet sekä MMM:n elintarvikevalvonta-asetuksen 15 pykälässä säädetyt virallisen valvonnan kirjaamista koskevat vaatimukset.

Asetus lisää hieman Ruokaviraston hallinnollista taakkaa, sillä vastaanotettavan ja käsiteltävän lihantarkastustiedon määrä lisääntyy. Asetuksesta saatavan hyödyn arvioidaan kuitenkin olevan siitä aiheutuvaa taakkaa suurempi.

VALMISTELU

Asetus on valmisteltu maa- ja metsätalousministeriössä virkatyönä yhteistyössä Ruokaviraston ja Lapin aluehallintoviraston kanssa.

Asetusehdotus oli kansallisella lausuntokierroksella 6.7.-31.8.2022 yhdessä maa- ja metsätalousministeriön elintarvikehygieniasta annettua asetusta (318/2021) koskevan muutosehdotuksen kanssa.

Lausuntoa pyydettiin seuraavilta tahoilta: Aluehallintovirastot, Elintarviketeollisuusliitto ETL ry, Eläinlääkärihygieenikkojen yhdistys EHY ry, Eläinten Terveys ETT ry, Helsingin yliopiston eläinlääketieteellisen tiedekunnan elintarvikehygienian ja ympäristöterveyden osasto, Kuluttajat Konsumenterna ry, Lihakeskusliitto ry, Luomuliitto ry, Luonnonvarakeskus LUKE, Maa- ja metsätaloustuottajain Keskusliitto MTK, Matkailu- ja Ravintolapalvelut MaRa ry, Paliskuntain yhdistys PY, Päivittäistavara kauppayhdistys PTY ry, Ruokavirasto, Saamelaiskäräjät, sosiaali- ja terveysministeriö STM, Suomen Ammattikalastajaliitto SAKL, Suomen Elintarviketyöläisten liitto SEL ry, Suomen Eläinlääkäriliitto SELL ry, Suomen Kalakauppiasliitto, Suomen Kalankasvattajaliitto ry, Suomen Kani- ja jyrsijäliitto SKJL ry, Suomen Kunnaneläinlääkäriliitto ry, Suomen Kuntaliitto ry, Suomen Metsästäjäläiitto, Suomen riistakeskus, Suomen Siipikarjaläiitto ry, Suomen Sisävesiammattikalastajat SSK ry, Suomen Tarkastuseläinlääkäriyhdistys ry, Suomen Teurastamoyrittäjät ry, Svenska lantbruksproducenternas centralförbund SLC r.f., Terveiden ja hyvinvoinnin laitos THL, Tuotantohyönteiset ry ja Ympäristöterveyden Asiantuntijat ry. Lisäksi asetusehdotus oli maa- ja metsätalousministeriön internet-sivuilla (<https://mmm.fi/lausunnolla>), ja siitä saivat lausua muutkin kuin lausuntopyynnön vastaanottajat.

Lausuntoja saatiin yhteensä 14 kappaletta seuraavilta tahoilta: ETL, EHY, Espoon kaupunki, LUKE, MaRa, PY, PTY, Ruokavirasto, STM, SELL, Suomen Kalankasvattajaliitto ry, SKJL, Suomen Metsästäjäläiitto, Suomen riistakeskus. Lisäksi Suomen Kuntaliitto ry ilmoitti, ettei se anna lausuntoa. Lausunnon antaneilla ei ollut huomautettavaa asetusehdotukseen.

VOIMAANTULO

Asetus tulee voimaan 10.10.2022.

YKSITYISKOHTAINEN SISÄLTÖ

3 luku Lihantarkastus ja siihen liittyvät toimenpiteet

7 § Elintarvikeketjutietojen toimittamista koskeva poikkeus

Pykälässä säädetään elintarvikeketjutietojen toimittamista koskevasta kansallisesta poikkeuksesta. Elintarvikeketjutiedoilla tarkoitetaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 853/2004 liitteen II III jaksossa määriteltyjä elintarvikeketjua koskevia tietoja, jotka lähetetään teurastamoon etukäteen tai virkaeläinlääkärin luvalla teuraseläinten mukana.

Elintarvikeketjutietojen toimittamista koskeva kansallinen poikkeus on se, että alkuperätilan yhteydessä olevassa pienteurastamossa toimiva virkaeläinlääkäri voi sallia kyseisellä alkuperätilalla kasvatettujen eläinten elintarvikeketjutietojen säilyttämisen alkuperätilalla. Elintarvikeketjutietoja ei siis tarvitse toimittaa pienteurastamoon. Poikkeus on ilmoitettu komission TRIS-järjestelmään numerolla 2011/304/FIN. Suomen ilmoitus on löydettävissä hakutoiminnolla komission internetsivulta (<https://ec.europa.eu/growth/tools-databases/tris/fi/>).

Tämä elintarvikeketjutietojen toimittamista koskeva poikkeus ei poista teurastamotoimijan velvollisuutta arvioida elintarvikeketjutiedot Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EY) N:o 853/2004 liitteen II III luvun edellyttämällä tavalla ja ilmoittaa poikkeavuuksista virkaeläinlääkärille.

Ante mortem -tarkastuksen tekevä virkaeläinlääkäri voi todentaa elintarvikeketjutiedot alkuperätilalla, ja jos hän havaitsee niissä *post mortem* -tarkastukseen tai lihan elintarvikekelpoisuuteen vaikuttavia seikkoja, hänen on ilmoitettava niistä *post mortem* -tarkastuksen tekeväälle virkaeläinlääkärille.

Asetuksella selvennetään pykälän sanamuotoa, mutta pykälän sisältö säilyy ennallaan.

16 § Lihantarkastusyhteenveto

Pykälässä säädetään teurastamossa ja poroteurastamossa toimivan virkaeläinlääkärin velvollisuudesta laatia lihan tarkastuksesta kuukausi- ja vuosiyhteenveto. Teurastamossa toimiva virkaeläinlääkäri toimittaa laatimansa yhteenvedot Ruokavirastolle. Poroteurastamossa toimiva virkaeläinlääkäri toimittaa laatimansa yhteenvedot aluehallintovirastolle, joka toimittaa vuosiyhteenvedon Ruokavirastolle.

Pykälän 1 momenttiin lisätään riistan käsittelylaitoksessa toimivalle virkaeläinlääkärille vastaava velvoite laatia kuukausi- ja vuosiyhteenveto lihan tarkastuksesta. Kuukausiyhteenveto on tehtävä riistan käsittelylaitoksen toimintakuukausilta. Yhteenvedot on toimitettava Ruokavirastolle. Muutoksen seurauksena Ruokavirasto voi kerätä nykyistä kattavammin tietoa lihan tarkastuksesta.